

Sisällys

Johdanto	7
----------------	---

Osa 1 Tulevaisuudessa tarvitaan laaja-alaista osaamista

Laaja-alainen osaaminen ja lähikäsitteet – mistä on kyse?	17
---	----

Mitä laaja-alaiseen osaamiseen kuuluu?	27
--	----

<i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i>	30
---	----

<i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</i>	35
---	----

<i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i>	39
--	----

<i>Monilukutaito</i>	42
----------------------------	----

<i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i>	46
--	----

<i>Työelämätaidot ja yrittäjyys</i>	50
---	----

<i>Osallistuminen, vaikuttaminen</i>	
--------------------------------------	--

<i>ja kestäväen tulevaisuuden rakentaminen</i>	54
--	----

Miten tulevaisuuden taitoja edistetään käytännössä?	59
---	----

<i>Suunnitelmista käytäntöön</i>	59
--	----

<i>ITL – työkalu opetuksen suunnitteluun</i>	63
--	----

Uutta ja vanhaa voi yhdistää onnistuneesti!	81
---	----

Osa 2 Laaja-alaisten oppimismahdollisuuksien rakentaminen käytännössä

Opetuksen käytänteet	87
----------------------------	----

<i>Miten opettajan työtä tehdään oikein?</i>	88
--	----

<i>Onko ryhdyttävä viihdeartistiksi?</i>	91
--	----

<i>Kaksi tapaa ratkaista moninaisten vaatimusten ongelma</i>	93
--	----

Opetuskäytänteiden kehittämisen vaihemalli	95
--	----

Opesta on moneksi – vai onko?	105
<i>Puhuja, kuuntelija, keskustelija, kaiken tietäjä...</i>	105
<i>Työkaveri, alainen, henkilöstöhutunkeittäjä...</i>	124
<i>Menneessä elävä modernisoija...</i>	142
Muutos kasvatetaan itse	157

Osa 3 Apuvälineitä opetuskäytänteiden kehittämiseen

Tehtäväkehukset	161
Seitsemän tehtäväkehystä opetuksen suunnittelussa	169
<i>Käsikirjoituksen suunnittelu ja kirjoittaminen</i>	170
<i>Ratkaisukeskeinen keskustelu</i>	175
<i>Oppiainerajat ylittävä projekti</i>	179
<i>Roolipeli</i>	185
<i>Tiedonrakentelu</i>	192
<i>Vastakkainasettelu</i>	195
<i>Luottamuksen kehä</i>	200
<i>Oman tehtäväkehysten luominen</i>	204
Toiminnan havainnointi	209
Toiminnan havainnoinnin alku- ja loppukysely	215
<i>Oppilaita koskevat kysymysosiot</i>	217
<i>Opettajaa koskevat kysymysosiot</i>	221
<i>Havainnointilomake</i>	226
Lopuksi	237
Lähteet	239
Liitteet	249
<i>Liite 1 Laaja-alaisen osaamisen osatekijät</i>	
<i>Liite 2 Projektikortti</i>	
<i>Liite 3 Itsearviointi</i>	
<i>Liite 4 Alku- ja loppukysely</i>	
<i>Liite 5 Havainnointilomake tulevaisuuden taitojen edistämistä varten</i>	